

ΚΥΠΡΟΣ

ακόμα υπό κατοχή • ακόμα διαιρεμένη

1974 – 2025

1974 – 2025

ΚΥΠΡΟΣ

ακόμα υπό κατοχή
ακόμα διαιρεμένη

Στις 20 Ιουλίου 1974, η Τουρκία εισέβαλε στρατιωτικά στην Κύπρο, παραβιάζοντας κάθε κανόνα της διεθνούς νομιμότητας, περιλαμβανομένου του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

Ως αποτέλεσμα της τουρκικής στρατιωτικής εισβολής και κατοχής:

- Η Τουρκία έθεσε υπό παράνομη στρατιωτική κατοχή πέραν του 36% του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας, το οποίο και κατέχει μέχρι σήμερα.
- Ως αποτέλεσμα της τουρκικής στρατιωτικής εισβολής και κατοχής, 165.000 Ελληνοκύπριοι εκτοπίστηκαν και έγιναν πρόσφυγες στην ίδια τους την πατρίδα και μέχρι σήμερα εμποδίζονται από τις κατοχικές αρχές να επιστρέψουν στα σπίτια και στις περιουσίες τους.
- Περισσότερα από 750 άτομα, πολίτες και στρατιώτες, είναι ακόμα αγνοούμενοι, καθώς η τουρκική πλευρά αρνείται να συνεργαστεί πλήρως για τη διακρίβωση της τύχης τους.
- 20.000 Ελληνοκύπριοι και Μαρωνίτες επέλεξαν να μην εγκαταλείψουν τα σπίτια τους παρά την τουρκική κατοχή. Οι περισσότεροι από αυτούς που παρέμειναν, κυρίως στη χερσόνησο της Καρπασίας, υποχρεώθηκαν σταδιακά να εγκαταλείψουν την περιοχή. Ο αριθμός των Ελληνοκυπρίων και Μαρωνιτών που ζουν σήμερα σ' αυτή την περιοχή έχει μειωθεί στους 300.

- Ο δημογραφικός χαρακτήρας και η πληθυσμιακή ισορροπία της Κύπρου έχουν αλλοιωθεί, λόγω της συστηματικής πολιτικής εποίκισμού του κατεχομένου τμήματος της Κύπρου από την Τουρκία καθώς και της μετανάστευσης χιλιάδων Τουρκοκυπρίων από το νησί μετά την τουρκική εισβολή. Ως εκ τούτου, οι Τουρκοκύπριοι είναι σήμερα πολύ λιγότεροι από τα στρατεύματα και τους εποίκους από την Τουρκία, αποτελούν δηλαδή μειονότητα στις κατεχόμενες περιοχές.
- Σε πλήρη συνάρτηση με τον δεδηλωμένο στόχο της Τουρκίας για διχοτόμηση και εθνικό διαχωρισμό στο νησί, στις 15 Νοεμβρίου 1983 το κατοχικό καθεστώς προχώρησε σε μονομερή αποσχιστική ανακήρυξη της ούτω καλούμενης «Τουρκικής Δημοκρατίας της Βορείας Κύπρου», πράξη η οποία καταδικάστηκε από τη διεθνή κοινότητα ως παράνομη και νομικά άκυρη.
- Συνεχίζονται ο σφετερισμός ελληνοκυπριακών περιουσιών με παράνομες ανοικοδομήσεις σε ελληνοκυπριακή γη και οι παράνομες πωλήσεις περιουσιών Ελληνοκυπρίων που εκδιώχθηκαν από τα σπίτια τους μετά την τουρκική εισβολή.
- Η εκδίωξη των Ελληνοκυπρίων κατοίκων της περιοχής, η καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς και η παράνομη αλλαγή των γεωγραφικών τοπωνυμίων στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου, στοχεύει στην εξάλειψη κάθε ελληνικού και χριστιανικού στοιχείου που υπήρχε για αιώνες και εν τέλει στην τουρκοποίηση της περιοχής. Στοχεύει επίσης στην αλλαγή του ισοζυγίου δυνάμεων και του κοινωνικού ιστού στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου, ώστε να διασφαλιστεί η συμμόρφωση της τουρκοκυπριακής ηγεσίας με την πολιτική της τουρκικής κυβέρνησης.

Μια σειρά από ψηφίσματα της Γενικής Συνέλευσης και του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και ψηφίσματα που υιοθετήθηκαν από άλλους διεθνείς οργανισμούς, αντανακλούν την παγκόσμια καταδίκη της τουρκικής εισβολής και τις συνακόλουθες επιθετικές ενέργειες εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας. Μέσω των ψηφισμάτων απαιτείται, μεταξύ άλλων, η αποχώρηση των ξένων στρατευμάτων, η ασφαλής επιστροφή των προσφύγων στα σπίτια τους και η διακρίβωση της τύχης των αγνοουμένων. Επιπρόσθετα, ζητείται ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των Κυπρίων καθώς και ο σεβασμός της ανεξαρτησίας, της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Κύπρου.

Στην απόφασή του για την 4η Διακρατική Προσφυγή της Κύπρου κατά της Τουρκίας στις 10 Μαΐου 2001, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καταδίκασε την Τουρκία για συνεχείς παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κύπρο. Η εν λόγω απόφαση ενισχύεται από την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της 12ης Μαΐου 2014, σύμφωνα με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι η Τουρκία πρέπει να πληρώσει στην Κύπρο €30 εκατ. για την ηθική βλάβη που υπέστησαν οι συγγενείς των αγνοουμένων και €60 εκατ. για την ηθική βλάβη που υπέστησαν οι εγκλωβισμένοι Ελληνοκύπριοι κάτοικοι της χερσονήσου της Καρπασίας.

Διαπραγματεύσεις για την επίλυση του Κυπριακού διεξάγονται από το 1975 υπό την αιγίδα του ΟΗΕ, στη βάση των σχετικών ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας καθώς και των δύο Συμφωνιών Υψηλού Επιπέδου. Η πρώτη Συμφωνία υπογράφηκε το 1977 και ήταν αυτή που έθεσε τις κατευθυντήριες γραμμές για τις μετέπειτα διαπραγματεύσεις. Η δεύτερη Συμφωνία Υψηλού Επιπέδου, η οποία συνομολογήθηκε το 1979 συμπεριέλαβε στις πρόνοιές της τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των βασικών ελευθεριών, την αποστρατιωτικοποίηση καθώς και ικανοποιητικές εγγυήσεις της ανεξαρτησίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Δημοκρατίας. Προέβλεπε ακόμη να δοθεί προτεραιότητα στο θέμα της επιστροφής της Αμμοχώστου στους νόμιμους κατοίκους της.

Από τον Μάιο του 2015 μέχρι τον Ιούνιο του 2017, οι διαπραγματεύσεις προχώρησαν εντατικά και σημειώθηκε σημαντική πρόοδος σε σημαντικό αριθμό θεμάτων. Η δρομολόγηση νέας διαδικασίας ουσιαστικών διαπραγματεύσεων ανανέωσε το διεθνές ενδιαφέρον, δημιουργώντας μια νέα θετική δυναμική για επίλυση του προβλήματος. Η Διάσκεψη που επακολούθησε, την οποία είχε συγκαλέσει ο ΓΓ του ΟΗΕ στο Κραν Μοντανά της Ελβετίας (28 Ιουνίου – 07 Ιουλίου 2017), κατέληξε σε αδιέξοδο λόγω της επιμονής της Τουρκίας για μόνιμη παρουσία στρατευμάτων στην Κύπρο και για διατήρηση των επεμβατικών της δικαιωμάτων.

Στις 27-29 Απριλίου 2021 ο ΓΓ του ΟΗΕ συκάλεσε την άτυπη συνάντηση 5+1 για την Κύπρο, στη Γενεύη με στόχο την επίτευξη προόδου για την επανέναρξη διαδικασίας απευθείας συνομιλιών για λύση του Κυπριακού. Δυστυχώς η άρνηση της Τουρκίας και του ηγέτη της τουρκοκυπριακής κοινότητας να επαναβεβαιώσουν τη δέσμευσή τους στη συμφωνημένη βάση λύσης δικαιοδικής διζωνικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα όπως ορίζεται στα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, η επιμονή τους σε αποδοχή του ίσου καθεστώτος «δύο κρατών» ως προϋπόθεσης για επανέναρξη συνομιλιών και η απόρριψη της πρότασης του ΓΓ για διορισμό Ειδικού Απεσταλμένου, οδήγησαν την προσπάθεια σε αδιέξοδο.

Επιπλέον, η Τουρκία προχώρησε στη δημιουργία νέων τετελεσμένων στα κατεχόμενα εδάφη της Κύπρου, ανακοινώνοντας περαιτέρω παράνομες ενέργειες στα Βαρώσια, μια περιφραγμένη περιοχή της Αμμοχώστου. Οι ενέργειες αυτές καταδικάστηκαν από το Συμβούλιο Ασφαλείας το οποίο εξέδωσε Προεδρική Δήλωση στις 23 Ιουλίου 2021, ζητώντας άμεση ανάκληση των παράνομων ενεργειών και πλήρη συμμόρφωση με τα σχετικά ψηφίσματα τα οποία προνοούν για τη μεταφορά των Βαρωσίων στη διοίκηση των Ηνωμένων Εθνών.

Η προσήλωση του ΓΓ του ΟΗΕ για επανέναρξη μιας ουσιαστικής διαπραγματευτικής διαδικασίας, η οποία θα οδηγήσει σε μια αμοιβαία αποδεκτή λύση στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών, αντικατοπτρίζεται στον διορισμό της κας María Angela Holguín Cuéllar τον Ιανουάριο του 2024 ως Προσωπικής του Απεσταλμένης καθώς και στη σύγκληση, μετά από δική του πρωτοβουλία, της άτυπης διευρυμένης συνάντησης για το Κυπριακό, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 17-18 Μαρτίου 2025 στη Γενεύη.

Τον Μάιο του 2025 η απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να διορίσει τον κ. Johannes Hahn ως Ειδικό Απεσταλμένο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Κυπριακό αποτέλεσε κίνηση ουσιαστικής σημασίας που επιβεβαιώνει με τον πιο σαφή τρόπο την αποφαστικότητα και προσήλωση της ΕΕ να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στην επανέναρξη των συνομιλιών, στη βάση του συμφωνημένου πλαισίου, των αρχών και αξιών της ΕΕ και του ευρωπαϊκού κεκτημένου.

Απόσπασμα από το τηλεοπτικό πασχαλινό μήνυμα του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Νίκου Χριστοδουλίδη

19/4/2025

“ Για ακόμη μια χρονιά, οι καμπάνες της Ανάστασης δεν θα ηχήσουν σε όλες τις εκκλησίες μας στα κατεχόμενα χωριά και πόλεις μας. Οι πρόσφυγες δεν θα ανταλλάξουν ευχές στα σπίτια τους, και όσοι υπέφεραν και εξακολουθούν να βιώνουν τις τραγικές συνέπειες της τουρκικής εισβολής και κατοχής δεν θα γιορτάσουν όπως τους αξίζει.

Με πείσμα, όμως, και αποφασιστικότητα προχωράμε. Παρά τα εμπόδια και τις δυσκολίες, εμείς συνεχίζουμε αταλάντευτα την προσπάθεια να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις για την επανέναρξη των διαπραγματεύσεων για την επίτευξη λύσης του Κυπριακού, στη βάση του συμφωνημένου πλαισίου και του διαπραγματευτικού κεκτημένου, με σεβασμό στις αρχές και αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Για να επανενώσουμε την Κύπρο, να την απελευθερώσουμε, να ζήσουμε όλοι μαζί, σε συνθήκες ειρήνης και ασφάλειας.

Οι δυσκολίες και οι προκλήσεις είναι γνωστές. Έχουμε όμως και τη βούληση και τον σχεδιασμό, και σας υπόσχομαι ότι θα εξαντλήσω κάθε περιθώριο, ώστε το Κυπριακό να μπει όχι μόνο σε τροχιά διαπραγμάτευσης, αλλά στον δρόμο της οριστικής επίλυσης.

Αντλούμε δύναμη από τη θέληση του λαού μας και τη δίψα του για ελευθερία και ειρήνη. Σε συνεργασία με όλες τις πολιτικές δυνάμεις και πάντοτε σε πνεύμα ενότητας, προχωράμε στη βάση μιας στρατηγικής που ήδη αποδίδει καρπούς, και στόχο έχει να οδηγήσει στη διάρρηξη του τείχους της κατοχής. Επιδιώξή μας η Κυπριακή Δημοκρατία να καταστεί ένα κράτος επανενωμένο και ελεύθερο, όπου όλοι οι πολίτες του –Ελληνοκύπριοι, Τουρκοκύπριοι, Μαρωνίτες, Αρμένιοι και Λατίνοι– θα απολαμβάνουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις βασικές ελευθερίες σε όλη την επικράτειά του, όπως εξάλλου αρμόζει σε όλους τους Ευρωπαίους Κύπριους πολίτες.

Θέλω να ξέρετε ότι θα συνεχίσουμε με επιμονή τον αγώνα μας. Πολύ απλά γιατί για εμάς υπάρχει μόνο μία επιλογή: η επίλυση του Κυπριακού και η επανένωση της πατρίδας μας. Δεν συμβιβαζόμαστε με το απαράδεκτο status quo, δεν αποδεχόμαστε η Κύπρος να είναι το τελευταίο διαιρεμένο κράτος μέλος της ΕΕ.

Σε αυτή μας την προσπάθεια δεν είμαστε μόνοι. Έχουμε τη στήριξη της Ελλάδας, των θεσμών και ηγετών της ΕΕ, και φυσικά τη συμπαράσταση και τη στήριξη των στρατηγικών μας εταίρων, με τους οποίους θεμελιώνουμε μια Κύπρο πιο ισχυρή, πιο αποφασιστική, με περισσότερη αξιοπιστία και αυτοπεποίθηση.”

Γ.Τ.Π. 119/2025 - 3.000

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Εκτύπωση: R.P.M. Lithographica Ltd